

A Matematikai és Fizikai Társulat II. tanulóversenye.¹

A Math. Phys. Társulat választmánya f. é. április hó 4-én tartott ülésén megbízta az ügyvivő titkárt a II. tanulóverseny előkészítésével. A versenyre szóló felhívás szétküldtven, összesen 57 középiskolai érettségi vizsgálatot tett tanuló jelentkezett a versenyre.

A verseny október 22-én tartatott meg, és pedig egyidőben Budapesten és Kolozsvárott. Budapesten 44-en, Kolozsvárott pedig 5-en jelentek meg.

A verseny zárt helyen, a társulat tagjainak felügyelete alatt ment végbe. A verseny alatt szabálytalanság nem fordult elő, a miről a helyszínén felvett jegyzőkönyv tanúskodik. A versenyző dolgozatok elkészítésére engedett 4 óra elteltéig Budapesten 22, Kolozsvárott pedig 2 dolgozat adatott át az ellenőrző bizottságnak. A dolgozatok az ellenőrző tagok aláírásával ellátva lepecsételtettek.

Az elnökség a dolgozatok megbírálására bizottságot küldött ki, mely a bírálattal elkészülvén, azt a választmány december 12-én tartott ülésén bemutatta. A választmány a bíráló bizottság jelentését tudomásul vevén, a díjak kiadására vonatkozó javaslatot elfogadta s azt határozta, hogy e javaslat a rendes ülésen felolvastassék s a díjak kiadassanak.

A jelentés, mely az ugyanaz nap tartott rendes ülésen felolvasatott, a következő.

A Math. Phys. Társulat a választmánynak 1894. évi június 22-ikén tartott ülésének határozata értelmében ez évben is, még pedig október 9-ikén matematikai tanulóversenyt rendezett. E versenyen készült dolgozatok megbírálására az elnökség az alulírt tagokból álló bizottságot küldötte ki, melynek jelentését a következőben szerencsénk van előterjeszteni.

A bizottság a hozzáérkezett dolgozatok áttekintése és beható bírálata után sajnálattal konstatálja, hogy az idei verseny eredménye a hozzáfűzött reményeknek kevésbé felelt meg; mert daczára annak, hogy a múlt verseny eredményének tekintetbe vételével a megoldásra kitűzött problémák nehézségei némileg le voltak szállítva, az ez évben készült dolgozatok úgy külső kiállítás és fogalmazás, mint belértékek tekintetében a tavalyiaknak színvonalán alul maradtak.

A megoldásra kitűzött tételek a következők voltak:

1. *Bizonyíttassék be, hogy a különböző kártya két személy között $2(2^{n-1} - 1)$ -féleképpen osztható szét.*
2. *Adva van az ABC derékszögű háromszög; szerkesztessék e háromszögön belül az N pont úgy, hogy az NAB, NBC, NCA szögek egymással egyenlők legyenek.*
3. *Egy háromszögre adva van; a körülírt kör sugara, egy oldal és a másik két oldal viszonya; mekkorák e háromszög oldalai és szögei?*

A versenyen 22 dolgozatot adtak be; ezek közt 16-ban a versenyző legfeljebb egy és 3-ban két feladatot tudott megoldani; ez a 19 dolgozat a jutalmazásnál nem jött tekintetbe. A fönmaradó három dolgozat készítői: Meitner Elemér, Pilczer Ignác és Riesz Emil urak.

Riesz úr dolgozatában a harmadik tétel kidolgozása nemcsak stiláris, hanem matematikai tartalmának tekintetében is fogyatékos, a mennyiben egy íráshiba következményei végig vonulnak rajta; a bizottság mindazonáltal neki ítéli oda az első díjat, mert dolgozata, a mellett, hogy alapos matematikai tudást árul el, kifejtéseinek logikai voltával és aránylag tiszta fogalmazásával versenytársait felülmúlja.

Riesz úr dolgozatához legközelebb áll Pilczer Ignác úré, a kinek dolgozata szintén mind a három tételnek megoldását tartalmazza, de több-kevesebb kisebb hibával és fogyatékosabb fogalmazással. A bíráló bizottság ennél fogva Pilczer Ignác úrnak a második díjat ítéli oda.

Meitner Elemér úr dolgozata mathematikai tartalma tekintetében Riesz úréval egyenlő rangú, de fogalmazványa nyelvi, stílus és kiállítás tekintetében annyira kifogás alá esik, hogy jutalmazásra nem volt ajánlható.

A bizottság végül Kiss Jenő urat, ki készülség tekintetében – úgy látszik – nem áll azon a fokon, mint a megjutalmazásra ajánlott versenytársai, de dolgozatában két tételnek helyes kifejtésével világos gondolkodásának tanújelét adta, megdicsérésre ajánlja.

<i>Eberling József,</i>	<i>König Gyula,</i>
<i>Bartoniek Géza,</i>	<i>Beke Manó,</i>
<i>Rados Gusztáv,</i>	<i>Schmidt Ágoston.</i>

*

A jelentés felolvasatván, a társulat elnöke, B. Eötvös Loránd kijelenti, hogy a társulat első díját Riesz Emil, a második díját pedig Pilczer Ignác nyerte el. Az előbbi a budapesti V. ker. állami főreáliskolán, az utóbbi pedig a kaposvári állami főgymnásiumban végezte középiskolai tanulmányait.

Együttal a társulat elismerését és köszönetét fejezi ki a versenyben győztes tanulók tanárainak, Dr. Beke Manó és Baló Gyula tanár uraknak és tisztelt tagtársainknak.

Végül kijelenti, hogy Kiss Jenő dolgozata dicséretben részesül.